

методичних, психолого-педагогічних навчальних дисциплін, а також під час проходження педагогічної практики.

Список використаних джерел:

1. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки. Київ : Обереги, 1994.

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Алла Негуляєва,
аспірантка кафедри німецької мови і
літератури з методикою її викладання,
Криворізький державний педагогічний університет
E-mail: a.o.neguliaieva@gmail.com*

Реалізація визначеної чинним законодавством України компетентнісної парадигми в закладах загальної середньої освіти порушує коло питань щодо формування математичної компетентності як ключової на уроках англійської мови. Відтак постає необхідність обґрунтування лінгводидактичних засад формування означеної компетентності учнів і учениць під час навчання граматики загалом і пошуку ефективних методів зокрема.

Однією із стрижневих категорій лінгводидактики є метод. Дослідження означеної категорії висвітлено в працях українських (Л. Артеменко, З. Бакум, Н. Басай, Н. Голуб, О. Горошкіна, С. Караман, А. Колесник, С. Ніколаєва, М. Пентилюк, В. Редько) і зарубіжних науковців (Syakur A., J. Saverу, P. Reddy, J. Richards, T. Rodgers). Погоджуємося з позицією дослідників (Н. Голуб, О. Горошкіна) [2, с. 151], у розумінні яких метод є конструктором, спрямованим на організацію певного виду діяльності (дослідницької, творчої, проектної, колективної, групової, парної, індивідуальної).

Математична компетентність охоплює уміння та навички логічно та аргументовано розмірковувати, критично мислити, робити обґрунтовані висновки, оперувати математичною наукою задля розв'язання життєвих проблем і задач. З огляду на необхідність пошуку сучасних і ефективних методів, що забезпечують розвиток означених характеристик на уроках англійської мови розглянемо проектний і проблемний.

Проектний і проблемний методи уналежнюють до навчальних і пізнавальних методів, оскільки вони сприяють розвитку особистості, таких якостей як наполегливість, послідовність, логічність, уміння використовувати творче та критичне мислення під час навчання та в реальному житті.

Проблемний метод навчання зорієнтований на особистість, дає змогу учням і ученицям проводити дослідження, поєднувати теорію та практику, використовувати знання й уміння задля пошуку життєздатного розв'язання конкретної проблеми [3, с. 9]. Формуванню досліджуваної компетентності у взаємозв'язку з предметною сприяє розв'язання життєвих проблем і задач, що

передбачають свідоме дослідження граматики англійської мови за допомогою логічного, математичного та критичного мислення, математичних методів (моделювання, алгоритмізація, статистичний тощо), форматів (таблиці, діаграми, графіки тощо).

Популярним в навчанні англійської мови також є проєктний метод, який здебільшого застосовують ситуативно у межах певної сфери спілкування. На думку науковців [4, с. 625], розроблення проєкту передбачає використання критичного мислення, розв'язання проблеми та інтеракції. У процесі виконання навчального проєкту учні й учениці здобувають досвід самостійної та колективної діяльності, результатом якої є матеріальний продукт, що потребує обґрунтування та захисту. Розроблення проєкту на граматичні теми сприяє розвитку умінь критично аналізувати інформацію, використовувати набуті знання та навички на практиці, умінь презентувати результати своєї праці публічно у вигляді завершеного продукту, оформлювати виступ логічно та аргументовано. Окреслені уміння та навички, з одного боку, є дієвим засобом пізнання світу за допомогою математики як науки, з іншого, – важливим чинником формування особистісних якостей, необхідних в професійному та повсякденному житті, майбутньої самореалізації здобувачів і здобувачок освіти, успішного інтегрування в суспільство.

Ефективне формування математичної компетентності в процесі вивчення граматики англійської мови в закладах загальної середньої освіти вимагає застосування сучасних, креативних методів навчання. Підґрунтям подальшої самореалізації та конкурентоспроможності у світовому і вітчизняному просторі є успішне використання потенціалу досліджуваної компетентності під час розроблення проєктів та розв'язання проблемних завдань. Задля формування математичної компетентності доцільним є розроблення проєктів та розв'язання проблемних завдань, які передбачають дослідження граматики, поєднання теорії та практики, використання математичного апарату та форматів представлення інформації (таблиці, схеми, алгоритми тощо).

Список використаних джерел:

1. Артеменко Л. І., Бакум З. П. Підходи до вивчення синтаксичних одиниць української мови в основній школі. Педагогічна освіта : теорія і практика. 2022. № 32. С. 191–203. <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32.191-203>.
2. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Методи дистанційного навчання української мови. *Український Педагогічний журнал*. 2023 № 4. С. 148–158. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-4-148-158>.
3. Savery J. R. Overview of problem-based learning: Definition and distinctions. *Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*. 2006. Vol. 1 (1). P. 5–20. URL : <https://docs.lib.purdue.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=ijpbl>
4. Syakur A., Lailatul M., Sulistiyaningsih S., Wike W. The effect of project-based learning (PjBL) continuing learning innovation on learning outcomes of English in higher education. *Budapest International Research and Critics in Linguistics and Education (BirLE) Journal*. 2020. Vol. 3, № 1. P. 625–630. DOI: <https://doi.org/10.33258/birle.v3i1.860>.

5. Reddy P. S. Importance of English and Different Methods of Teaching English. Journal of Business Management & Social Sciences Research (JBM&SSR). 2012. Vol. 1, No 3. P. 25–28.
6. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2014. 419 p.

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Тетяна Нестеренко

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української філології та журналістики,
Центральноукраїнський державний університет імені В. Винниченка,
E-mail: t.a.nesterenko@cuspu.edu.ua

Упродовж останніх десятиліть виокремилися три основні моделі навчання: пасивна, активна, інтерактивна. На відміну від пасивної та активної моделі, де педагог виступає джерелом знань, організатором, контролером, особливістю інтерактивної моделі є те, що учитель виконує роль наставника, а здобувач освіти позиціонує себе активним учасником освітнього процесу.

Інтерактивна модель характеризується суб'єкт–суб'єктною спрямованістю в навчанні – інтеракцією. У соціальній психології під інтеракцією розуміють безпосередню взаємодію та взаємовплив певної групи людей у процесі спілкування. Аналіз психолого-педагогічних досліджень дав змогу О. Комар з'ясувати зміст цього терміна в педагогіці і методиці: «взаємодія (педагогічна взаємодія) – процес безпосереднього чи опосередкованого впливу вчителя й учня (учнів) один на одного, що породжує їх взаємний розвиток, взаємотворчість» [1, с. 67]. Застосування інтерактивних технологій на шкільних уроках дослідили О. І. Пометун, Л. В. Пироженко [2].

На нашу думку, інтеракція, інтерактивне навчання повинні існувати поза тим, з якою віковою групою працює педагог: проводить він урок з учнями в початковій школі чи заняття зі студентами в закладі вищої освіти. Типова програма курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для вищих навчальних закладів [3] та підручники й навчальні посібники, укладені на її основі, зокрема підручник С. В. Шевчук, І. В. Клименко «Українська мова за професійним спрямуванням» [4], демонструють важливість застосування інтерактивної моделі навчання.

Досвід показує, що інтеракція становить підвалини освітнього співробітництва на заняттях з «Української мови (за професійним спрямуванням)». Організуючи навчальне співробітництво на заняттях змістових модулів «Професійна комунікація», «Наукова комунікація», викладач повинен враховувати як комунікативний, так і інтерактивний бік взаємодії. Однією з важливих загальних компетентностей, що її формує навчальна